

SOPRONI ÚJSÁG

(napilap magyar része.)

Szerkesztőség:
Romwalter Alfrédnél, várkerület 121. szám.
 Távfeszülő 23. szám.

Hirdetések díjtétel szerint,
 mely kívánatra mindenkinek díjmentesen megküldetik.
 Hirdetési megrendelések, előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatalba küldendőek.
 Mindennemű fizetés teljesítési helye Sopron.

Sop.

(Oedenburge)

Politikai napilap.
Sopron város és Sopronmegye legelterjedtebb liberális lapja.

Előfizetési ára negyedévenként helyben 2 frt 50 kr., vidékre 3 frt 13 kr.

Soproni Ujság

(Oedenburger Zeitung)

a Dunántúl felső részének nem csak legelterjedtebb, de leggazdagabb tartalmú napilapja, a mely Sopronmegye határain túl is el van terjedve.

Mutatvány-számokat kívánatra egy héttig ingyen és bémentve küldünk.

A magyarság és a szabadelvű politikai irány hivatára támaszkodva kérjük lapunk barátait előfizetők gyűjtésére.

Hirdetések, a melyeket a „Soproni Ujság — Oedenburger Zeitung” magyar és német körökben, a közönség minden rétegeiben a leghathatósabbban terjeszt, igen előnyös áron számíttatnak.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a Soproni Ujság — Oedenburger Zeitung kiadóhivatala

Romwalter Alfréd
 könyv- és könyvnyomdai műintézet, litográfia,

Sopron, várkerület 121. sz. a.

Parlamentari munkaprogramm.

Sopron, szeptember 24.

(—s.) A parlamenti ülészek megnyitására közeledtélre, ellenzéki lapjaink kvázi újult erővel bele esnek ismét kor-

mányfaló hangulatukba. Pedig a kormány még meg sem kezdte parlamenti működését s egyelőre csak minisztertanácsok tartattak a legutóbbi napokban, a mely egy félhivatalos forrás értesítése szerint a legközelebb megnyilando ülészeknek munkaprogramm-jával foglalkozott a szilágy-somlyói beszéd határai között mozgó és ennek hírére azonnal megnyitak az ellenzéki szidalmak árjának zilipjei, hogy ezt a „gyenge”, „tehetetlen” Bánffy-kormányt elmerítsék.

Volt olyan lap is, a mely azon kezdte a kormány tehetetlenségének hangoztatását, hogy a Bánffy-miniszterium csak azért tartott vakációt, mert más módon nem volt képes életét meghosszabbítani. Ez igazán nevetséges állítás, a minőt csak az jelenthet ki, a ki semmiképen sem tudja, hogy mit mondjon. Hisz vakációt minden miniszterium és minden parlament tart és a Bánffy-kormány nem tart hosszabb szünetet, mint általában nálunk szokássá vált. És jól tudja azt az ellenzéki sajtó is, hogy a kormány nem jelentéktelen adatokkal fog beszámolni arról, amit a vakáció alatt végezett.

Amint pedig ismeretessé lett a kormány munkaprogrammja a legközelebb megnyilando országgyűlési ülészeket illetőleg, az ellenzéki sajtó gunyos szánakozással igyekezett ezt a programmot, mint valami tehetetlen vergődést kommentálni. A Bánffy-kormány tehát — uti figura docet — ezután sem számíthat kegyesebb magatartásra ellenzéki részről, mint eddig. Nem számíthat tehát ezután sem másra, mint a saját és pártja erejére, sőt számításba kell mindig venni az ellenzéki

pártok erejét. De ez annál jobb, mert így legalább mindig tudhatja, hogy minő erők állanak rendelkezésére s minőkkel kell megküzdenie.

A többször említett munkaprogramm eleuzéki lapjaink nézete szerint éppen nem mondható nagyszabású tervekben bővelkedőnek, de nézetünk szerint erre a most megnyiló ülészek nem is alkalmas, és pedig két okból: először azért, mert semmiesetre sem helyén való egy úgy szólván a választások küszöbén álló parlamentet munkával, különösen pedig elvi jelentőségű munkával tulterhelni; másodsor pedig azért, mert a millenáris ünnepnek disze és méltósága föltétlenül megkívánja, hogy belső politikai viharjaink a jövő évben szüneteljenek s új viharok föl ne idézteszenek.

A millenium lezajlása után következő általános képviselőválasztások a kellő alkalom, a mikor az ország politikai közvéleménye megnyilatkozhatik s akkor ismét megújulhat a politikai küzdelem, de addig legalább bizonyos pártközi békének kell uralkodnia.

A kormány tehát a tapintat törvénye szerint cselekedett, midőn a parlamenti ciklus utolsó ülészeket olyan munkaprogrammjal töltötte be, a melynek egyes pontjai, mint az egyházpolitikai reformok befejezése, az általános béke helyreállítását ezélozza, mások meg, mint a kuriai bírások és a közigazgatási bíróság ügye, általános közóhaját képezik a politikai pártoknak. S ha ezekhez hozzá vesszük még a költségvetés tárgyalását, mely nálunk — sajnos — állandó gyakorlat

TÁRCZA.

Különös történetek.

— A „Soproni Ujság” eredeti tárczája. —

Írta: Szathmáry Zoltán.

(Vége.)

Pedig ez is elérkezett, már régen be is robogott a kapu alá a kocsi.

Ott kering a szép leány lihegő ajakkal, ziláló mellel ifja karján.

Szívét nem mindennapi gyönyör tartja fogva, amint elkábulva a sebes forgásban edes szédülésel hajta oda fejét a szöke ifju vállára.

Később már nem találja rendkívülinek, hogy a szünóra után az öltöző folyosóján az ifju tuláradt szerelmében megfélekedzik magáról, egy csóként rimánkodik, de most meg akarja lopni az ellentálló kis leány ajkának mézét, a leány kétségbeesetten fut be a terembe a mamához.

Érthetetlen valami! Az a kis leány szive egész hévvel szereti ifját s megtagad tőle egy csókot, pedig majd megreped bele a szive, majd meghal a leány maga is utána.

II.

Mikor a szép asszony férje, — mit sem törődve neje érdeklésével, elment vig ezimborákkal

mulatni, végig duhajkodni az éjszakát, mikor a nő magára maradt, odaborult asztalára s heves zokogásban tört ki.

Mikor kikeresegte magát elhatározta, hogy elmegy a mai bála, ha férje nélkül is.

Ha már a férje nem szereti, akkor ő is megtanulja nélkülözni őt.

Elmegy, s megmutatja a világnak, hogy nem bänkődik ilyen csekélységen s van elég ereje ahoz, hogy megbosszulhassa magát.

Kárpótlást szerez, azt a boldogságot, amit a hűlen férj mellett elvesztett, megtalálhatja másoknál.

Hiszen ő szép s a férfiak úgy körülrajzák, mint a méhek a levendula kábitó, elrészegítő illatu virágát.

És miért ne tenne úgy, mint sok mások, miért ne mosolyogna ezután biztatóbban arra a magas, széles vállu huszárkapitányra, a ki már félve ostromolja minden legkisebb siker nélkül szerelmével.

Hogy ő gyűlöli azt a nőcsábítót, az a világ előtt ugyis olyan lehetetlen dolognak tűnik fel.

III.

A táncsteremben valami szentimentális valsezer-melódiába kezdtek bele a cigányok s ezzel együtt megkezdődött az örült hajsza a terem egyik sarkától a másikig.

Künn az arkádok alatt sétál a szép asszony lovagjával. Itt távol a mulatóktól egészen egyedül vannak, de azért a tiszt mégis olyan halk hangon suttog a nőhöz, egész közel hajolva lázban égő arcához.

Az asszony nem is hallja mit beszél, egészen másról ábrándozik.

Legelső bálját álmodja vissza lelkében, egy szöke ifju emléke foglalkoztatja.

A katonatiszt folytatja az ostromot. Gyalazza az asszony férjét, gorombaságokat mond róla. Beszél az ő végtelen nagy szerelméről s esdekel az asszonynak, hogy legyen az övé.

Az asszony csak az utolsó pár szó alatt tér magához. De ugyanekkor eszébe jut egy elmulasztott alkalom, egy megtagadott csók története.

Idegesen kaczag fel s azután mintha erősebben kapaszkodnék lovagja karjába . . .

A férj lenn az étteremben hallotta, hogy itt a felesége.

Felment, hogy megkeresi, összejárta a terem minden zugát, de az asszonyt nem találta sehol.

*

Különös dolog! Az az asszony szerette a férjét még most is, azt a katonatisztet utálta. Miért dobta bele mégis magát karjaiba? . . . Az övé lett az első szóra!

szerint hónapokig szokott eltartani, és ha figyelembe vesszük, hogy az államélet folyó ügyei kapcsán egyéb kisebb törvényhozási munkák is kerülnek majd napirendre, akkor be kell látnunk, hogy az októbertől ápriliséig terjedő ülészak tökéletesen el van látva kellő munkával, nagyon meglehetünk elégedve, ha ezt a munkát elvégzi a parlament. Mert bizony a budgetvitának terjedősége már sok ülészakot tett terméketlenné, a mire a képviselőház restancziái elég bizonyítékot szolgáltatnak, s a töméntelen beszédek veszélye most fokozottan nagy, a mikor a választások közeledése hazabeszélésre ösztönöz s még a némák is megszólalnak. — hogy a mandátumot megiszolgálják.

Sopronvármegye hivatalos közzétételei.

Sopronvármegye központi választmányának Sopronban, 1895. évi szeptember hó 13-án tartott üléséről felvett jegyzőkönyv

k i v o n a t a.

Előadó: Dr. Baditz Zoltán főjegyző.

54. szám. A központi választmány 1895. évi szeptember hó 13-án tartott ülésében 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52. és 53. jegyzőkönyvi szám alatt hozott határozatok mint felszámolásokra vonatkoznak, az 1874. évi XXXIII. t. cz. 49. §-ához képest 1895. szeptember 20-tól folyó évi szeptember hó 30-ig Sopronvármegye alispáni iktató hivatalában közszemlére kitétetnek és erről a vármegye lakossága a főszolgabíró és a szab. kir. városi polgármester urak valamint a vármegyei hírlapok útján értesítetik.

Kiadta:

B a d i t z
főjegyző.

Sopron város 1896. évi költség-előirányzata.

II.

Lapunk mult szombati számában közre adtam a város rendes bevételeinek összegét, a mely **358,814.31** forintban van előirányozva.

Vajjon lehetne-e a rendes jövedelmeket bármilyen irányban is intenzívebb gazdálkodás útján fokozni, nem illeszthető jelen ismertetésem keretébe; de hogy elérkezett rá az idő, mindenki érezi. Utóvégre is a jó finánczpolitikának nemesak az a törekvése, hogy a takarékoság és a szükségességek beszerzésének előmozdítása által kevesbedjék a kiadások összege, hanem az is, hogy a bevételek emeltesse. Csak érinteni kívánom, hogy a városi földek és a kiadott lakások után élvezett hasznóbért még mindig alacsonynak tartom, főképp ha nézem azt az emelkedést, a mely — hogy megszűnése ne nyuljak vissza — az 1894-ik évi eredmény és az 1895-ik évi előirányzat között fenn áll. A jövedelememelést szempontjából jogosult várakozással és bizalommal nézhetünk a hasznvételi jogok jövedelme elé, főleg, ha a város nem követi el azt a tévedést, hogy engedve a befolyásolásoknak a söradót kiadja alberbe. Ha város ezt nem teszi — és ezt tennie nem is szabad — biztosat számíthatunk e téren is hova-tovább bevételek fölértelme.

Mert költség előirányzatunk egész konstrukciójából azt látom én ki, hogy a jövedelem fokozása kell, hogy legyen a városi fináncziák vezetőjének főideálja. 69%-os községi adó olyan horribilis, a melyet elviselni nem csak feladat, és ha el is viselik a polgárok zugolódás nélkül, nem szabad a megadásban megnyugodnunk, hanem minden erővel azon kell lennünk, hogy a jövedelmek, főképp a közvetettek fokozódjanak.

Ezek után áttérek a kiadások ismertetésére. Itt is azt az eljárást követem, a melyet követtem a bevételek ismertetésénél és csak a városi tanács javasolta összegeket közlöm. Itt már vannak eltérések a pénzügyi és ellenör-

zési szakosztály javas-

alább úgy is vissza t-

a különbözetre, a m-

nyegtelen, hogy a

vaslat szerint egy

Ime az 189

a) re

Tiszti és szolgaszem-

és egyéb járan-

Napidíjasok .

Cselédség ruhá-

Irodai kellékekre

Nyomatványokra . . . . .

Vegyes kiadásokra . . . . .

Közbiztonsági kiadásokra . . . . .

Egészségügyi kiadásokra . . . . .

Mértékhiitelesítés . . . . .

Postabérek és perköltségekre

Segélyezések és ellátásokra . . . . .

Tanügyi kiadások . . . . .

Egyház kegyurasági kiadások

Hitfelekezeti járulékok . . . . .

Katonatartási kiadások . . . . .

Gazdasági kiadások . . . . .

Anyagok és természetmennyekre

Városi épületek fenntartására

Kutak és vízvezeteki kiadások

Csatornák és patakokra tett

adások . . . . .

Járdákra tett kiadások . . . . .

Belutak és terek építése és

fenntartása . . . . .

Plagner kavicsgödör fenntartása

Fasor- és gyalogutak kavicsol-

tására . . . . .

Parkok és sétányok fenntartására

Utezők világítására . . . . .

Utezők tisztogatására . . . . .

Szőlőörökre tett kiadások . . . . .

Erdőkezelési kiadások . . . . .

Szenvedő tőkék és kamatokra

Adóbehajtási költségekre . . . . .

Adóbeli terhek . . . . .

Tűzkár elleni biztosításokra . . . . .

Vám- és helypénzszedés . . . . .

Színház fenntartás . . . . .

Kéményseprői díjak . . . . .

Járulékok különféle czélokra

Fertőtő vizmenetesítésére . . . . .

Homokgödörök fenntartására . . . . .

Kihordott törmelék elegyen-

getésére . . . . .

Baromvásári épületnek és tér-

nek fenntartására . . . . .

Határszabályozási kiadások . . . . .

Phylloxera rovarok elleni vé-

dekezésre . . . . .

A város monografiájára . . . . .

Rendes kiadások főösszege 546,746 frt 12 kr.

Ehhez hozzá veendő b) a rendkívüli kiadások, a melyek 16146 frt 22 krban vannak előirányozva és a melyekkel együtt a kiadások végsőösszege 562,892 frt 34 kr.

Dr. Sz—y Z—n.

Napi hírek.

Sopron, szeptember 24.

— **Polgármesterválasztás.** A polgármester állás betöltéséről is lesz szó a csütörtöki közgyűlésen; azt fogja indítványozni a tanács, hogy az új polgármester választását az októberi közgyűlés napirendjére tűzzék. Nem volna-e jó és az ügyhöz méltó, ha külön rendkívüli közgyűlésben ejtenék meg a választást? Adjunk valamit a formákra is. Mégis furesa dolog, ha egy szuszra polgármestert választunk, meg talán a levezető csatornák készítéséről tanácskozunk.

— **A pozsony-soproni vasút ügye** élénken foglalkoztatja egyre még a közvéleményt. Ma délután volt a vasuti bizottság ülése, a melyben meg állapították azt a további összeget, a melylyel a város a pozsony-soproni (Rusztina) beágazó vasút építéséhez járuljon. Ezt a javas-

zést az anyakönyvvezető készíti is várja a párokat, s a kihirdetési táblák, meg a jelvények már csak a kihirdetésre várnak, bezzeg üres még az anyakönyvvezetői hivatal!

A szobát, a hol pár nap mulva Sopron város polgársága életének legjelentősebb mozzanatai folynak le, eddig még csak a fantázia népesítette be. A meggyzín plüssbutorok még valamelyik kárpitosnál álmodnak arról az édes teherről, a melyet valamelyik bájos, fehér ruhás menyasszony habteste alatt fognak érezni; a városház építési bizottsága, a mely pedig olyan poetikusan ítervezett abba a szobába, a hol az ég szerelem lép örök frigyre piros butorokat, ugylátszik piben a babérain . . .

Fertsák Lőrincz, az anyakönyvvezető udvarias szeretetreméltósággal hát segített a képzelő tehetségünkön. Elmutogatta, hogy hol fog ünnepi díszben, jelvényesen a piruló arához beszédet tartani, hol foglalnak helyet a tanúk, a kikkel szemben a falon ott fog függni a legalkotmányosabb király arezképe is.

Persze nem fognak hiányozni innét azoknak a törhetetlen liberalismusu, lelkes államférfiaknak a képei sem, a kik diadalra vitték azokat a nagy eszméket, a mik most új korszak elé állítják szép Magyarországot. Szilágyi, Wekerle, Csáky Albin gróf képei is ott fognak függni az anyakönyvvezetői hivatalban.

Szóval elyben már készen állunk. S rövid idő mulva a városházának oszlopcsarnokai előtt fényes üveges hintók állanak meg, s atlaszezipellőjű, fehér ruhás menyasszony, viruló leányserg megy a szönyeges lépcsőkön az anyakönyvvezető elé. Esküvőre, örök frigyét kötni. Ugyan, — ki köti meg Sopronban az első polgári házasságot? . . .

— **Tűzek a megyében.** Levelezőnk egyszerre több tüzesetről adnak hírt, a mik azonban szerencsére csak kisebb kárt okoztak. Így Beledről írják lapunknak, hogy a Steiner-féle majorban tegnapelőtt Pollák Mórincz szalmakazla kigyulladt, s 800 kereszt szalmája elégett. A szalma biztosítva volt. — Némét-Keresztúron pedig — mint levelezőnk jelenti — tegnap délután egyik mellékutczában tűz ütött ki, a mely két gazdasági épületet pusztított el. A kár jelentősebb. — Tűzet jelentenek még Ligvándról, ahol két ház lett a lángok martaléka, Rákorsról, ahol nagy nádkészlet hamvadt el, és Hosszu-Perezstegről, ahol négy lakóház és négy gazdasági épület égett le.

holnap
jén fo
a mel
közgy
melyn
jövaha
sanyar
indítva

sok
szabve
sem m
teret
nak f
1600
Szép
szinter
kis pa

tanács
gyalás
közgy
tatta
filloks
bizotts
közre
ügyet
az uta
és a r
nősen
milyer
filloks

Béla
muzsik
már a
andali
nás tá
5-én t
bandá
jedit,
kodni.

ló sor
ország
a zsel
a mel
szmar
nehéz

Nem
rosház
ven j
kalitka
zsebet
beli c
geteg
K o c s
sopron
ellopni

A k

regge
kilova
A c

reform
a tárg
megb
díjazá
Határ

Va

Pestm
zottak
üdvöz
Sopr
nyítás
Justit
érteke
ták el
selők
ban a
gyei t
beoszt
gálai

— Mi lesz a városi napidíjasokkal? —

holnapután tartandó érdekes közgyűlés napirendjén fogják felolvasni azt a miniszteri rendeletet, amely a városi tisztviselők fizetésemeléséről szóló közgyűlési határozatot szanckcionálta. A tanács, melynek tagjai is örömmel gondolnak a miniszteri jóváhagyásra, nem akar most a napidíjasok sanyara helyzetéről sem megfelekedni, s azt indítványozza, hogy a fizetések rendezésére külbizottság ne szüntesse be véglegesen áldásos hanem folytassa azt a napidíjasok

sok ezer... szubvenziót szavaz meg, sőt — az em... en sem nézi meg a garasokat. Legközelebb a Deák-terem egy kisebb mérvű szórakozási helyet fognak felállítani, s ennek a költségeire a tanács 1600 forintot javasol. Bőkezűsége mögött a Szépítő-Egylet sem akar elmaradni, a mely szintén 400 forintot szavazott meg a Deák-téri kis pavilonra.

— **Még egy filokszera-biztos.** A városi tanács sorra kerítvén azokat a nevezetesebb tárgyalási pontokat, a melyek a holnapután tartandó közgyűlés tárgysorozatába vannak felvéve, megvitatja azt a jelentést, a melyet Vetter Pál, filokszera-biztos terjesztett volt a közigazgatási bizottság elé és a melyet lapunk német része is közre adott. A tanács azt határozta, hogy az ügyet ki kell adni a filokszera-bizottságnak azzal az utasítással, miszerint gondoskodjék az irtásra és a mentésre a megfelelő személyzetről, különösen pedig arra nézve tegeren javaslatot, hogy milyen feltételek mellett lehetne egy második filokszera-biztos szerződtetni.

— **A soproni cigányok diadala.** Makkay Béla bandája szerzett ismét babért a magyar muzsikának. Ezeket a derék barna fiukat, akik már annyi nagyurnak a fülébe húzták azokat az andalító, bűhájós magyar nótákat, most egy mágnes társaság Bregensbe hívta, a hova október 5-én fog a Makkay bandája elutazni. Makkay bandája, a melynek híre immár mindenfelé elterjedt, körülbelül egy hétig fog Bregensben tartózkodni.

— **Meglopott asszony.** Fertő Szt. Miklóson — mint levelezőnk írja — a tegnapi országos vásáron Feigelstock Mihálynénak a zsebéből ismeretlen tettesek kilopták a tárczáját, a melyben pár forintnyi készpénz, és egy értékes, smaragdokkal, briliánsokkal és rubinttal kirakott nehéz aranynyűrű volt.

— **A rendőrség hírei.** Az első feccék Nem maradtak egy perezig sem üresen az új városházán a rendőrség börtönei. A tegnapi nap bőven juttatott jómadarakat, akik bekerültek a kalitkába. A rendőrség elfogta Strömmer Erzsébetet csavargás miatt, Adler Ferenc helybeli cipészemestert, a ki ma éjjel berugottan rengeteg zenebonát csapott az utczán, meg egy Kocsis Ferenc nevű gentlemant, a ki a győrsopron-ebenfurti vasut egyik kalauzájának akarta ellopni a börténkáját.

Táviratok.

A király az erdélyi hadgyakorlatokon.

Bánffy-Hunyad, szept. 24. A király ma reggel 1/2 7 órakor a német és az olasz követtel kilövagolt a hadgyakorlatokhoz.

A dunamelléki református egyházkerület közgyűlése.

Budapest, szeptember 24. A dunamelléki református egyházkerület közgyűlése ma folytatta a tárgyalásait. Több kevésbé jelentékeny tárgy megbeszélése után áttértek a lelkészek nyugdíjazásának ügyére, a melynél többen felszólaltak. Határozatot még nem hoztak.

Vármegyei tisztviselők mozgalmá.

Budapest, szeptember 24. Ma tartották Pestmegye nagytermében a vármegyei alkalmazottak országos gyűlésüket. Beniczky főispán üdvözölte az egybegyűlteket, a kik között láttam Sopronmegye főtisztviselőit is. Az ülés megnyitása után az értekezlet elnökül Baross Justit, Trencsénmegye alispánját választották. Az értekezlet folyamán a következő indítványt fogadták el: alkottassék törvény a vármegyei tisztviselők fizetését illetőleg, a mely legyen összhangban az állami tisztviselők fizetésével; a vármegyei tisztviselők fizetése is rangfokozatokba legyen beosztva, alkottassék országos nyugdíj- és szolgálati pragmatika.

A 48-as honvédek

Budapest, szept. 23. A 48-as honvédek ma ülést tartottak, a melyben Péchy Tamás elnökölt. A gyűlésen vagy kétszázan voltak jelen és sürgették a fennforgó sérelmek és visszaélések orvoslátát.

Budapest, szept. 24. (G a b o n a t ö z s d e.)

A mai piacon bőven volt a kínálat, a vételkedv azonban nem volt vele arányos. Az irányzat nyugodt. Buzabehozatal 30,000 métermázsát tett ki. Egyéb magárunkban csekély volt a forgalom.

Buza ősze	6.28—30
Buza tavaszra	6.79—80
Rozs tavaszra	5.92—94
Rozs ősze	5.62—64
Tengeri május-juniusra 1896	4.53—54
Tengeri szeptemberre 1895	5.45—50
Zab tavaszra	6.06—08
Zab ősze	5.66—68
Repeze aug.—szeptemberre	9.50—60

Idő: szép!

Nyilttér.*

Válasz a „Soproni Hirlap“ tekintetes felelős szerkesztőjének!

A soproni kerületi betegsegélyző-pénztár igazgatósága által f. évi szeptember hó 22-én megtartott rendkívüli ülésben egyebek közt egyhangulag hozott határozataival utasította a pénztár elnökségét arra is, hogy a „Soproni Hirlap“ 218-ik számában megjelent „Ok nélkül való torzsalkodás“ című vezérlő cikknek helyreigazítása, esetleg a megtorló rendszabályok alkalmazása iránt minél előbb intézkedjék.

Ezen igazg. határozat alapján tekintetes Vojtkó Pál mint a „Soproni Hirlap“ felelős szerkesztőjéhez zárt levélben a tegnapi napon a következő hivatalos megkeresést intéztük:

1649/1895. Tekintetes Vojtkó Pál urnak, mint a „Soproni Hirlap“ felelős szerkesztőjének, Sopronban.

Tekintetesség felelőssége mellett szerkesztett „Soproni Hirlap“ 218-ik számában „Ok nélkül való torzsalkodás“ címmel egy vezérlő cikk jelent meg, melyben a vezetésünk alatt álló soproni kerületi betegsegélyező-pénztárról valótlán dolgok állítottak.

Miután jelzett közleményben foglaltak egyoldalú értesülés és irójának tájékozatlansága alapján irathattak meg, a mint a most közölt levélből kitetszik, alkalmat kívántunk nyújtani a felelős szerkesztő urnak, hogy meggyőződést szerezzen magának arról, vajjon a jelzett cikkben foglaltak, illetőleg a pénztár és vezetősége ellen fölhozott állítások mennyiben felelnek meg a valóságnak.

A nagy közönség bírálatára bizuk, hogy korrekt és tisztességes emberhez illő volt-e eljárásunk, s hogy nincs-e jogunk egy hirlapíró igazságszeretetére támaszkodni, midőn az egy tekintélyes társadalmi állást foglal el, lévén egy iskolának a tanára.

A mint a „Soproni Hirlap“ 219-ik számának szerkesztői üzenetéből, melyet ezenel ide iktatunk: (Szerkesztői üzenetek. A soproni kerületi betegsegélyező-pénztár elnökségének. Kérelmének eleget teszünk, ha igazolja, hogy e hó 5- és 6-án 67 (hatvanhét) iparosnak a rendőrkapitányság elé való idézése és ezek közül tizenháromnak megbírságolása nem a pénztár följelentésére történt. A Litfass-féle nyomda üzlethelyiségében délutáni 5 és 6 óra közt rendelkezésére állunk.) kitűnik, hogy alaposan tévedtünk jóindulatu feltevésünkben. Mert a helyett, hogy a kellő információt beszerezte, vagy beszerezette volna, ravaszul cselet vetett nekünk. A mennyiben feltételekhez kötötte, hogy készséggel csak azon esetben igazítja helyre a pénztár és vezetőségére vonatkozólag mondottakat, ha egy olyan körülményt bizonyítunk be előtte, melyet abban az értelemben mint a szerkesztői üzenetek rovatában van, a vezérlő cikkben nem is állított.

Kijelentjük, hogy nem vagyunk hajlandók, mint a pénztár elnöksége és az igazgatóság határozatának végrehajtói a kijelölt helyen és időben megjelenni, mert a fentiek szerint korrektebbül

* Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerk.

nem járhattunk volna a „Soproni Hirlap“ szerkesztőségével szemben; annál kevésbé, mert udvarias felszólításunkra egy ifjúság képzőtől udvarias választ várhattunk volna és igazság szeretetének jeleiről kívántunk meggyőződni. Hogy ezen várakozásunkban tévedtünk-e, utalunk a fenti szerkesztői üzenetre, s utalunk az alábbiakra.

Valótlanság a vezérlő cikkben a következő állítás:

„Ily viszonyok közt csak egy kevés politikai eszélyesség mellett a pénztár vezetőségének arra kellett volna törekednie, hogy az iparosságot, a munkaadókat a lehető kimélettel vezesse annak belátására, hogy a törvény rendelkezéseinek követése közérdek. E helyett azonban a pénztár talán személyes tekintetektől is vezéreltetve, mert hisz ez a momentum Sopron közéletében nagy szerepet játszik — mindjárt az utolsó argumentumhoz folyamodott és sorba bűntette a „renitens“ elemeket.“

S erről akartuk a felelős szerkesztő urat hivatalos okmányaink betekintése által meggyőzni és pedig azért, mert:

1-szor. A pénztár vezetősége s mondhatjuk az iparhatóság is oda törekedett, hogy a munkaadók az 1891. évi XIV. t. cz. rendelkezéseiről általában, s főképp a bejelentési kötelezettségre vonatkozó rendelkezéseiről minden uton s módon értesíttessenek. E czélból hirdetmények lettek kibocsátva, s külön a bejelentést elmulasztó iparosok személyileg és írásban lettek a pénztár részéről figyelmeztetve, a miért nem egyszer kellett gorombaságot is hallanunk, a figyelmeztetett, mulasztást elkövetett munkaadótól.

2-or. Több száz írásban figyelmeztetett iparosra vonatkozó hivatalos okmányok alakján ki akartuk mutatni, hogy mily óriási munkát kellett a pénztár vezetőségének és alkalmazottainak ez által végezni, holott jogunkban állott volna ezen eljárást mellőzni.

3-szor. Meg akartuk győzni, hogy a sok száz figyelmeztetett iparos közül számosakat 7—8-szor, köztük, például egy kamarai tagot, a „Soproni Hirlap“ kiadóját, ama bizonyos kamarai tag testvéreit, őt, magát is írásban figyelmeztettük, részint arra, hogy megbetegedett munkását nem jelentette be, illetőleg a bejelentési lap belépési idő pontját, — melytől a járulékok fizetendők — későbbre tette ki s ez által a pénztárt tévedésből vagy hanyagságból megkárosította. Ez által alkalmat nyújtottunk nekik arra, hogy a pénztárnak okozott kárt — a hatóság beavatkozása nélkül — megtéríthessék.

4-szer. De tovább is mentünk. Midőn ama bizonyos kamarai tag testvére részéről egyik tanonc atyja által tudomásunkra hozott, hogy ezen testvér illetőleg több munkást és tanoncot foglalkoztató iparos, nem csak a saját járulékait nem fizeti be a pénztárba, hanem a munkás és a tanonc fizetéséből több hónapon át folyton levont járulékokat is megtartotta és saját czéljára használta, a helyett hogy áttettük volna az ügyet a bünyfenítő bírósághoz, írásban figyelmeztettük őt és figyelmeztettük a rendőrfőkapitány ur által, a jogtalanul megtartott járulékok befizetésére. Midőn ez sem használt, midőn már a kereskedelmi miniszter és az igazgatóság utasított bennünket a bünyügyi feljelentés beadására, nehogy a pénztár és vezetőségét oly kemény váddal illetett kamarai tag és többi testvéreinek nevén foltot ejtsünk, írásban figyelmeztettük a legidősebb testvért, hogy egyenlitsék ki ezen járulékokat, különben legnagyobb sajnálatunkra a bünyügyi eljárást folyamatba tesszük. — Csak ezek után szánta reá magát az illető testvér a jogtalanul visszatartott járulékok beszolgáltatására s még mai napig is várjuk a végkiengyelítést.

Mellesleg megjegyezzük, hogy ezen járulék visszatartó iparosnak megbetegedett munkását huzamosabb ideig, vagyis felgyógyulásáig segélyeztük.

5-szor. Midőn láttuk, hogy az írásbeli figyelmeztetéseknek nincs kellő fogantatja, sőt a bejelentési mulasztások naponként szaporodtak, kénytelenek voltunk a feljelentéseket beadni s midőn feljelentéseinkre a tárgyalás kitűzetett, beértük azzal, ha a tárgyalásra megidézettek a járulékokat a tárgyalás előtt, vagy a tárgyalás napján lefizették s nem kívántuk a tárgyalás alkalmával, hogy az ilyenek megbüntettessenek s így történt, hogy csak azok lettek megbüntetve, a kik makacságból a rendőrfőkapitány ur idézvénye folytán meg sem jelentek.

6-szor. Legujabban pedig oda intézkedtünk, miszerint a mulasztást elkövető iparos, ha vidéki, költségkímélés végett a szolgabíróháza elé idéztessék, ha pedig soproni, a pénztár irodájába — ügyének rendezése czéljából — meghívassék.

Nem folytatjuk annak beigazolása tárgyában bizonyítékaink felsorolását, hogy nem igaz a

szóban levő vezércikkben foglalt azon állítás, miszerint a pénztár vezetősége mindjárt az utolsó argumentumhoz folyamodott és sorba büntette a rendetlen egyéneket. Nem igaz, hogy nem jártunk el figyelemzetlenül a mulasztókkal szemben.

De igenis való, hogy a felelős szerkesztő ur és cikkíró identifikálta magát ama bizonyos támadó kamarai taggal, midőn közleményét megírta és a lapban hozta. Kétségtelen az is, hogy egyiküknek sincs fogalma arról, hogy a törvény és az alapszabályok mily súlyos felelősséget hárítanak a pénztár vezetésére s hogy ennélfogva kénytelen nem csak azon iparosoktól a járulékot behajtani, a kik több száz koronával akarták a pénztárt megkárosítani, hanem azoktól is, a kik ezt csak 10—20 fillér erejéig kísérelték meg.

Vége a nagyközönség megítélésére bizzuk, valóságot közölt-e a felelős szerkesztő ur s hogy megtette-e a kötelességét udvarias felhívásunk folytán, hogy ezen valótlanságokat helyreigazítsa.

Számtalan adatot sorolhatnánk föl az inkriminált vezércikkre vonatkozólag, de nem vehetjük a nagyközönség figyeimét annyira igénybe, s így csak még arra mutatunk rá, hogy jó tanácsa elkésett s hogy ez ügyben a fogadatlan s

igazságkerülő prókátor szerepére vállalkozott, s hogy még mindezek után is szolgálunk azon jóindulatu tanácsesal, hogy máskor fordítson gondot arra is, hogy a lapban megjelenő cikkek ne egyoldalú információt és teljes tájékozatlanság s talán személyes ellenszemből irassék, egy a törvény alapján létesített testület és tagjai ellen, hanem mint jogállamban szokás s mint az igazság szeretet és szerkesztői eszélyesség is okvetlen megköveteli, mindkét fél meghallgatása után lásson napvilágot.

A soproni kerületi betegsegélyző pénztár elnöksége.

Sopron, 1895. szeptember. 24.

Kolonics Ambrus
titkár.

Démy Sándor
igazg. elnök.

Szerkesztői üzenetek.

D. Margit. Elly név alatt egy bájos, édes soproni leány írta nekünk azokat a poétikus, szép tárczákat. Hogy kiesoda? — azt egyelőre legalább nem szabad elárulnunk. Találja ki nagysád.

Dr. B. Kálmán. Már csak hetek kérdése az a gyökeres reform, a melyre előre nagyban készülődik a redakciónk. Nagyon lekötelező reánk nézve a kegyed kedves nyilatkozata,

s csak megerősít abban a nagy küzdelemben, a melyet a sopronmegyei publikum szeretetének és rokonszenvének küzdéséért vívunk. A mint láthatja, a lokális részre fordítjuk fő figyelmünket, alig mulik el nap, hogy két-három cikkben ne foglalkoznánk a vármegye sa város viszonyaival. Örvendünk, hogy így a kegyed óhajta-ának is megfelelünk!

H. Jenő (Budapest.) Ajánlatát szívesen fogadjuk. Tessék megkezdeni a működést. A lapot meg fogjuk indítani.

O—th J—s. (Nem születtem poétának Oh, vesszük észre!

1895. szeptember 24.

Egységes járulékos	100 55	Magyar hitelbank	486 50
Magy. arany-kor.-jár.	121 80	Länderbank	284 50
4% magyar kor.-jár.	99 55	Unionbank	351 75
Magy. földteherm.-köt	98 25	Államvasut	393 75
Anglo-bank	176 75	Délvasut-részvény	112 12
Oszt. bank-egyesület	170 25	Napoleon-dor.	9 55
Oszt. hitelbank	401 —	Márka	58 97

A magyar rész felelős szerkesztője:

Koór József.

Kiadó-tulajdonos: Romwalter Alfréd

1896.   1896.

Reklám-Naptár!

2500 példányban lesz nyomva.

Az „Oedenburger Zeitung—Soproni Ujság“ 1895. év karácsony napjára az **összes helybeli és vidéki előfizetők közt**, valamint a Romwalter Alfréd cég könyv- és könyvmdai műintézete **összes üzletfelei közt** ismét egészen ingyen osztja szét az „Oedenburger Zeitung—Soproni Ujság“ diszesen kiállított

Naptárát az 1896. évre.

„Oedenb. Zeitung—Soproni Ujság“ ingyen naptára

a múlt évben a n. é. közönség minden rétegében szívesen fogadott vendég volt és általános tetszésben részesült. Naptárunk ezuttal is legalább 2500 példányban lesz nyomva és úgy a városokban, mint a megyékben nagy számban lesz terjesztve. Naptárunk a polgári és urasági köröket, valamint magánzókat, gazdászokat, kereskedőket, iparúzókat, hivatalnokokat, ügyvédeket, orvosokat, tanárokat és gyárosokat stb. fogja felkeresni, miért is ezen **elsőrangú reklám-naptárban** a

hirdetések

a legbiztosabb eredményt érik el!

Az „Oedenburger Zeitung—Soproni Ujság“ felvesz hirdetéseket és ezeket, hogy az olvasó-közönségnek figyelmét el ne kerüljék, nem közli a naptár végén összpontosítva, hanem az

érdekfeszítő olvasmányok közt és a kalendáriumi részben

egy helyezi el, hogy a szöveg minden 2—3-ik oldalán lesznek lenyomatva, miáltal az olvasónak önkénytelenül szembeötlő a hirdetés.

Ezen czélszerű beosztást tekintve, tisztelettel kérjük a n. é. hirdetőket, hogy b. megbízásaikat saját érdekükben **minél előbb** eszközöljék és hirdetési szövegeiket czímünkre beküldjék.

A hirdetések közlésének díjai: **A naptár-részben**, és pedig: november és december hónapokkal szemben egy oldal 30 frt, $\frac{1}{2}$ oldal 15 frt, $\frac{1}{4}$ oldal 10 frt, $\frac{1}{8}$ oldal 5 frt.

Január és február hónapokkal szemben egy oldal 25 frt, $\frac{1}{2}$ oldal 12 frt 50 kr., $\frac{1}{4}$ oldal 7 frt, $\frac{1}{8}$ oldal 3 frt 50 kr.

A többi hónapokkal szemben: egy oldal 20 frt, $\frac{1}{2}$ oldal 10 frt, $\frac{1}{4}$ oldal 6 frt, $\frac{1}{8}$ oldal 3 frt.

Az olvasó szöveg közt: egy oldal 16 frt, $\frac{1}{2}$ oldal 8 frt, $\frac{1}{4}$ oldal 5 frt, $\frac{1}{8}$ oldal 3 frt.

Tisztelettel

Romwalter Alfréd

könyv- és könyvmdai műintézete,

az „Oedenburger Zeitung—Soproni Ujság“ kiadó-tulajdonosa.